

Handlingsplan 2022

USHT Rogaland

Innhold

Innledning.....	3
Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre.....	7
Demensplan 2025	9
Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring	10
Trygghetsstandard i sykehjem.....	12
Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming.....	13
Velferdsteknologi og digitale løsninger	14
Forskning	14
Vedlegg 1 - Policydokument for samskaping i USHT Rogaland.....	16

Innledning

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) er en nasjonal satsing og et av virkemidlene for å realisere målene i *Meld. St. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg*, *Meld. St. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet* og *Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet - En kvalitetsreform for eldre*.

Stavanger kommune er vertskommune for USHT Rogaland med ansvar for de 15 kommunene i Sør-Rogaland. USHT er lokalisert til Helsehuset Stavanger, kommunalavdeling for helse- og velferd. Helsehuset har *kompetanse, fagutvikling og forskning* som en av sine hovedoppgaver. USHT er dermed nært knyttet til Stavanger kommunes satsing på kunnskap, kvalitet og forskning i de aktuelle tjenesteområdene. I 2021 tok Stavanger kommune en ledende rolle blant kommunene i regionen som motorkommune for forskning. Samtidig etableres det en felles avdeling på Helsehuset for USHT Rogaland og forskningsaktiviteten på huset. Per februar 2022 har vi en aktiv doktorgradsstipendiat, og tre ansatte med doktorgradskompetanse som er knyttet til avdelingen. I tillegg har to andre medarbeidere mastergrad. Den nyetablerte avdelingen vil jobbe sammen med motorkommune prosjektet og FOU rådgivere i Stavanger kommune for å drive frem forskning på helse og velferd for og med kommunene i regionen.

Samarbeid

USHT Rogaland opplever å ha et nært og produktivt samarbeid med Statsforvalteren i Rogaland. I tillegg samarbeider vi med lokale og regionale utdanningsinstitusjoner, Senter for omsorgsforskning, Regionalt kompetansesenter for eldremedisin og samhandling og KS. Vi har også forpliktende avtaler om samarbeid om forskning med Universitetet i Stavanger (UiS) og Regionalt Odontologisk Kompetansesenter - Tannhelse Rogaland. Videre har vi samarbeidsavtaler med AOF - fagskolen og Fagskolen Rogaland.

USHT realiserer mange av sine målsettinger, tiltak og resultater gjennom samarbeid innad i virksomheten Helsehuset, sammen med vertskommunen og sammen med kommunene i ansvarsområdet. Gjennom å bidra inn i prosjekter i kommunene og ved å lede eller delta ulike nettverk i fylket blir USHT godt kjent med fagpersoner og ledelse noe som gir et godt forankrings- og samarbeidsgrunnlag.

Samfunnsoppdraget

USHT sitt overordnede samfunnsoppdrag er å bidra til styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene gjennom fag- og kompetanseutvikling og spredning av ny kunnskap, nye løsninger og nasjonale føringer. Hovedmålgruppen til USHT er ansatte og ledere i de kommunale omsorgstjenestene, først og fremst de som er knyttet til sykehjem og hjemmetjenester. Andre målgrupper kan være øvrige helse- og omsorgstjenester, elever og studenter i helse- og omsorgsutdanninger, pasient- og brukerorganisasjoner og frivillige organisasjoner. Utviklingssentrene skal ha et bredt faglig perspektiv og inkludere tjenester til alle pasient- og brukergrupper, som personer med somatiske og psykiske sykdommer, rusavhengighet eller utviklingshemming.

Utviklingssentrene skal bidra til at de kommunale helse- og omsorgstjenestene fornyer og forbedrer seg innen følgende områder:

- Utvikling i samarbeid med pasienter, brukere og pårørende

- Faglig omstilling i tjenestene
- Den nye hjemmebaserte tjenesten
- Fornyelse og innovasjon

Nasjonale satsingsområder for Utviklingssentrene i 2022

- Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre
- Trygghetsstandard i sykehjem
- Demensplan 2025
- Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring
- Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming
- Velferdsteknologi og digitale løsninger

Prosessledelse, prosessveiledning og samskaping

I forbindelse med Leve hele livet og USHTenes oppdrag mot kommunene i reformarbeidet har prosessledelse og særlig prosessveiledning vært fremholdt som en ønsket tilnærming. Det vil si at det er ønskelig at USHTene tilbyr prosessveiledning til kommune i de ulike fasene i reformarbeidet. For å forbedre vår kompetanse på dette området gjennomførte ansatte i USHT Rogaland kurs i prosessledelse høsten 2021. Vi ser at prosessledelse og prosessveiledning kan være gode virkemidler når vi skal støtte en kommune eller virksomhet i en endringsprosess. Vi ønsker derfor å benytte dette virkemidlet i større omfang en vi har gjort tidligere når vi skal implementere eller spre lokale og nasjonale satsingsområder.

Prosessledelse og prosessveiledning er samtidig svært arbeidskrevende og betyr at vi ofte er tettere på der endringene skjer. Alle endringsprosesser kan ikke gjennomføres med strømlinjeformede læringsnettverk. Vi blir nødt til å være tettere på enkeltkommuners arbeids- og prosjektgrupper. Vi gjør derfor et valg om å redusere på aktiviteter som enkeltstående fagdager med tradisjonell undervisning for å kunne bruke mer tid på å lede prosesser og drive prosessveiledning innenfor de seks satsingsområdene beskrevet i utlysningbrevet fra Helsedirektoratet, og som beskrevet i teksten under. Det betyr ikke at vi ikke vil tilby undervisning og kompetanseheving, men at vi vil se på mulighetene for å samarbeide mer om dette med de andre USHTene, og fortrinnsvis tilby dette digitalt.

Vi ønsker å bygge endringsprosessene vi leder eller deltar i på samskaping. Samskaping handler helt grunnleggende om å skape noe sammen. Mer spesifikt handler samskaping på makronivå om å øke velferdsstatens ytelser ved å mobilisere nettverk, samarbeide med, og aktivt involvere innbyggerne i tjeneste- og samfunnsutvikling. Hensikten er spredning av makt og mobilisering av ressurser. På mikronivå er formålet at aktører på samme nivå skaper noe sammen på tvers av sektorer for å løse oppgaver, finne ut av problemer eller å nå felles mål (Jensen & Krogstrup, 2017¹). Dette innebærer en dreining fra velferdsstaten som tjenesteproducent til en videreutvikling av velferdssamfunnet, hvor velferd og helsefremmende livsmiljøer skapes i samvirke mellom alle aktørene, også kalt «kommune 3.0» (Kobro et al., 2018²).

¹ Jensen, J. B., & Krogstrup, H. K. (2017). *Capacity Building in the Public Sector*.

² Kobro, L., Andersen, L. L., Hygum Espersen, H., Kristensen, K., Skar, C., & Iversen, H. (2018). *La oss gjøre det sammen! Håndbok i lokal samskapingende sosial innovasjon*. Høgskolen i Sørøst-Norge/Senter for sosialt entreprenørskap og samskapingende sosial innovasjon

Dette betyr for USHT at utviklingsarbeidet som gjøres skal være samskapt med aktuelle partnere. USHT Rogaland har laget et policy-dokument for samskaping (se vedlegg 1) som skal brukes som bakgrunnsdokument for å sikre at vi tar i bruk, og er bevisste på samskaping i alle endringsprosesser vi leder eller veileder i.

Organisering og rekruttering av deltakere/kommuner/nettverk

Som en konsekvens av at vi i større grad vil ta i bruk prosessledelse, prosessveiledning og samskaping ønsker vi å involvere kommunalsjefer og deres ledergrupper i etableringsfaser av nye satsinger. I tillegg ønsker vi å samle alle kommunalsjefer en gang i året for å informere om våre satsingsområder og involvere dem i hvordan vi best kan jobbe sammen for å maksimere utbyttet av vår innsats. På sikt ønsker vi også å etablere overordna nettverk for kontaktpersoner i kommunene innenfor brede satsingsområder som går over flere år. Per dags dato har vi slike nettverk innenfor velferdsteknologi og Leve hele livet.

Ansatte ved USHT 2022

Finansiering

USHTs drift og utviklingsarbeid finansieres med årlig tilskudd fra Helsedirektoratet. For 2022 søkes det om kr. 2 745 000. Vertskommunen bidrar med egenfinansiering på to millioner kroner som inngår i virksomheten Helsehuset sitt budsjett.

Utviklingscenteret har i tillegg til dette søkt overført til 2022 følgende øremerka tilskudd fra Statsforvalteren i Rogaland tildelt i 2021: Tilskudd til gjennomføring av Utviklingskonferansen i 2022 kroner 198 000,-, tilskudd til prosjektet klinisk observasjonskompetanse kr. 240 000,-, Restmidler kroner 198 000,-. Videre vil tildelte øremerka midler fra Helsedirektoratet til prosjektet Gode demensforløp på kr. 560 000,- tildelt i 2021 søkes overført til 2022.

I samarbeid med vertskommunen søkes det i 2022 om friske midler fra Statsforvalteren i Rogaland på kr. 510 000 til prosjektet klinisk observasjonskompetanse. Det kan også bli aktuelt å søke kompetansemidler fra Statsforvalteren til arbeid for å øke kommunenes kompetanse på velferdsteknologi.

Se en oversikt over USHTs budsjett for 2022 på neste side.

Budsjett 2022

Inntekter		
Søkt tilskudd helsedirektoratet	2745	
Overført øremerka midler	1178	
Egenfinansiering Stavanger kommune	2000	
Søkt tilskudd Statsforvalteren	510	
Utgifter		
Administrasjon Helsehuset	750	
Lønn	4160	
Lønn innleid	200	
Møter og konferanser	300	
Utviklingskonferansen 2022	300	
Reiseutgifter	150	
Trykking/publikasjoner/lisenser	100	
Inventar/utstyr	100	
Sum inntekter og utgifter	6433	6060
Resultat		373

Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre

Det regionale støtteapparatet

Utviklingssenteret er en del av det regionale støtteapparatet for reformen i Rogaland som ledes av Statsforvalteren i Rogaland og drives sammen med KS og USHT. I den operasjonelle koordineringsgruppen, som møtes månedlig, deltar lederne i USHT Rogaland og USHT Fonna sammen med rådgivere i KS, Statsforvalteren i Rogaland og leder av Rogaland fylkeskommunes eldreråd.

Det regionale støtteapparatet sine oppgaver er:

- Spre kunnskap om reformen - innhold og virkemidler
- Gi tilbud, støtte og veiledning i forhold til lokalt planarbeid
- Invitere til læringsnettverk og erfaringsdeling ut fra kommunene sine kartlagte behov
- Støtte opp om aktuelle tiltak etter kartlegging
- Bidra til at aktuelle problemstillinger i kommunene kan kobles til forskningsmiljøer og følgeforskning av reformen
- Være kontaktapparat for henvendelser, innspill og bidrag til gjennomføring av reformen regionalt

Strategisk koordineringsgruppe

Denne gruppen består av den operasjonelle koordineringsgruppen, vertskommuneledere for USHT, statsforvalterens ledergruppe og leder for Rogaland fylkeskommunes eldreråd. Møtefrekvens er fire ganger per år.

Ressursforum

Det ble i 2019 etablert et ressursforum som møttes en gang høsten 2019 med rundt 30 representanter fra organisasjonsliv, frivillige organisasjoner, fylkeskommune, Helse Stavanger, eldrerådet, innvandrerrådet med flere. Hensikten med ressursforum er å informere om arbeidet som gjøres i regionen, engasjere deltakerne og deres organisasjoner, få innspill på det arbeidet vi gjør og åpne opp for samarbeid på tvers av sektorer. Vi planlegger to møter med Ressursforum i 2022.

Kontaktpersoner - nettverk

Alle kommunene i Rogaland har meldt inn kontaktperson for sin kommune. Første samling for disse kontaktpersonene i Sør-Rogaland ble holdt i januar 2020. Kontaktpersonenes rolle er å videreformidle informasjon til det regionale støtteapparatet om behov for støtte og veiledning på reformarbeidet i sin kommune samt ta imot informasjon om aktiviteter som iverksettes av det regionale støtteapparatet og videreformidle denne til aktuelle deltakere i sin kommune. Det er opprettet et digitalt samarbeids- og erfaringsdelingsfora på Teams for kontaktpersonene.

USHT Rogaland sin rolle i arbeidet med Leve hele livet reformen

USHT skal legge til rette for kunnskaps- og erfaringsdeling mellom kommunene i fylket, bidra til utvikling av kunnskapsbasert praksis, bidra til innovasjon og nye løsninger, tilby råd og veiledning i metoder og verktøy i fagutvikling- og forbedringsarbeid samt medvirke til praksisnær og relevant forskning for de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

I det siste året har også rollen som prosessveileder i kommunenes forbedringsarbeid blitt løftet frem. I møter med det nasjonale støtteapparatet har det blitt løftet frem som ønskelig at utviklingssentrene opparbeider seg kompetanse på forbedringsmetodikk og prosessveiledning for å kunne bistå i kommuners og virksomheters arbeid med systematisk forbedring. USHT Rogaland gjennomførte i 2021 intern kompetanseheving på prosessledelse og vil i 2022 tilby, og bruke, prosessledelse og prosessveiledning aktivt i gjennomføring av sine aktiviteter som tilbys kommunene.

Aldersvennlige lokalsamfunn

USHT Rogaland er via vertskommunen Stavanger med i det nasjonale nettverket for aldersvennlige lokalsamfunn, og fra 2022 også representert i det nyopprettede regionale nettverket.

Eldre og rus

USHT deltar i et fagnettverk med Statsforvalteren og ulike aktører som jobber innen det forebyggende rusfeltet. Her møtes ansatte fra Korus, Korfor, Helse Vest, Helsehuset og Sesam to ganger årlig. Hensikten med nettverket er å arrangere fagdager, utveksle erfaringer og spre informasjon om fag og forskning innen feltet til ansatte, frivillige, og andre som er involvert i forebyggende rusarbeid. Planen for 2022 er at vi høsten arrangerer en fagdag i nord-fylket og en i sør-fylket. Målgruppen for disse fagdagene er representanter fra eldreråd, frivillige lag og organisasjoner samt frivilligsentraler.

Årshjul for aktiviteter i Leve hele livet og i regi av det regionale støtteapparatet

Aktivitet	Metode/hvordan gjennomføre og ivareta samskaping	Samarbeidspartnere
Nettverksmøte kontaktpersoner 9. februar	Bruker prosessledelse metodikk for å engasjere og involvere alle deltakerne i møtet.	KS, Statsforvalteren i Rogaland
Oppstart regionalt nettverk for aldersvennlig samfunn 16. mars	Nettverket opprettes av Aldersvennlig Norge på initiativ fra kommuner i regionen.	KS, Statsforvalteren i Rogaland og Aldersvennlig Norge
Ressursforum 17. mars	Møtet gjennomføres som en prosess med innsjekk og utsjekk samt gruppearbeid for å engasjere alle deltakere i en innspillsrunde.	
To-dagers samling for kontaktpersoner 3-4. mai.	Ikke planlagt enda.	KS, Statsforvalteren i Rogaland
12. oktober Fagdag – Eldre og rus	Foredrag, dialog og gruppearbeid m/innsjekk og utsjekk	Statsforvalteren i Rogaland m/flere
2. november Fagdag – Eldre og rus I Haugesund	Foredrag, dialog og gruppearbeid m/innsjekk og utsjekk	Statsforvalteren i Rogaland m/flere
Ressursforum 18. Oktober	Ikke planlagt enda.	KS, Statsforvalteren i Rogaland

Nettverksmøte kontaktpersoner høsten 2022	Ikke planlagt enda.	KS, Statsforvalteren i Rogaland
Nettverksmøte kontaktpersoner høsten 2022	Ikke planlagt enda.	KS, Statsforvalteren i Rogaland

Demensplan 2025

Demensplan 2025 er den tredje demensplanen fra 2015 og fram til i dag. Demensplanene har bidratt til at det har skjedd mye rundt i flere kommuner og mange kommune har fått på plass gode tjenester for personer med demens og deres pårørende. Allikevel lever mange lenge med demens før de får diagnosen. Det er også et faktum at personer med demens får ulik oppfølging avhengig av hvor i landet de bor.

Med økende forekomst, er det viktig at kommunene har et godt og forutsigbart tilbud når demenssykdommen rammer. Vi vil bistå kommuner i å implementere gode pasientforløp for personer med demens og deres pårørende. Målet er å bidra til at kommuner som ønsker det får hjelp til å forbedre tjeneste tilbudet på demens området. Vi ønsker særlig å ha oppmerksomhet på tidlig oppdagelse av demenssykdom, diagnose og videre oppfølging gjennom hele sykdomsforløpet.

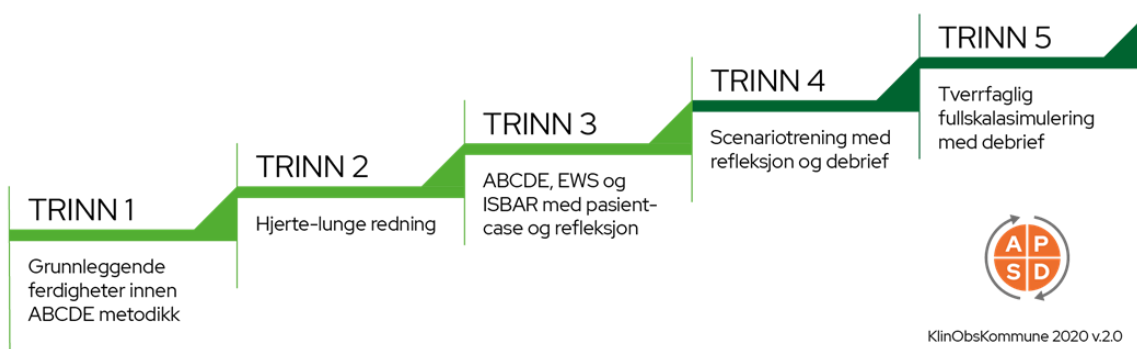
Vi har valgt en tilnærming hvor vi ønsker å tilpasse vårt tilbud om faglig og praktisk støtte i implementeringen til kommunenes behov. Vi gjennomfører derfor et møte i mars med alle kommunene i Sør-Rogaland hvor vi informerer om satsingsområdet og hvilke ulike muligheter for undervisning, veiledning og støtte USHT kan tilby. Vi vil skissere tre alternativer til organisering av tilbudet. 1) Læringsnettverk; 2) Individuell prosessveiledning; 3) En hybrid av alternativ 1 og 2. Videre gjennomfører vi en gruppediskusjon med tilbakemelding i plenum om hva kommunenes behov er og hvordan de foreslår vi best kan organisere et tilbud til dem. Som metode vil vi i stor grad benytte prosessveiledning. Vi vil ha dialog med hver enkelt kommune om hva vi sammen kan få til, og utforsker muligheter med utgangspunkt i deres ønsker, behov og ressurser. Kommunene utarbeider sine mål og har ansvar for oppfølging og evaluering.

Aktivitet	Metode/hvordan gjennomføre og ivareta samskaping	Samarbeidspartnere
Oppstartsmøte i mars	Informasjon og dialog	Ledere i kommunene, foredragsholdere, kollegaer m/aktuell kompetanse
Oppfølgingsmøter med hver enkelt kommune	Veiledning, støtte og samskaping ved hjelp av prosessledelse metodikk. Benytte ulike verktøy for å engasjere og involvere ledere og ansatte i virksomheter.	Ledere, øvrige ansatte i virksomhetene samt aktuelle foredragsholdere.
Videre aktivitet planlegges etter første samling med helseledere		

Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring

USHT Rogaland skal opprette et læringsnettverk for pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring. Det vil inviteres inn til et møte på kommunalsjef nivå for å sikre lederforankring i nettverket. Videre skal nettverket bygges av ledere, fagutviklere og representanter fra ressursaktører, og drives av USHT Rogaland.

Hensikten med nettverket vil være å identifisere problemstillinger innen pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring der pasienten er. Målet er at nettverket bidrar til økt trygghet og kvalitet på kommunale helse- og omsorgstjenester ved å sammen utvikle og dele kompetanse og erfaringer på dette området. Prioriterte områder i 2022 vil være pasientsikkerhetskultur, legemiddelhåndtering og [KlinObsKommune](#).

Kurs for instruktører på trinn 1 i KlinObsKommune modellen (grunnleggende ferdigheter) og trinn 3 (ProACT instruktørkurs), vil videreføres i 2022. 7 kommuner er representert i nettverket. I 2022 vil vi jobbe med å inkludere de resterende 8 kommunene i Sør-Rogaland. I den forbindelse vil det kjøres en prosess på å kunne opprette et KlinObs Team med hovedinstruktører, hovedsakelig knyttet til Sør-Jæren. Instruktørene vil ha ansvar for kurs på trinn 1 og trinn 3 i kommunene Eigersund, Hå, Bjerkreim, Soknedal og Lund.

Akuttkjeden Sør-Rogaland

USHT Rogaland vil samarbeide med Stavanger Universitetssjukehus, Helsecampus Stavanger og noen kommuner om prosjektet «Akuttkjeden Sør-Rogaland.» Prosjektet har som mål å beskrive nåsituasjonen og mulighetsbildet for bedre samhandling i akuttkjeden i Sør-Rogaland i fremtiden. Det skal kartlegges og nyttiggjøre erfaringer gjennom å samle ulike aktører i akutt tjenesten. Det langsiktige målet er å bedre samhandling og kompetansen i den akuttmedisinske kjeden. Tiltak som det kan tenkes å jobbes med er blant annet trinn 5 på KlinObsKommune modellen – Tverrfaglig fullskalasilulering med debrief.

RogaSim

USHT Rogaland skal representere kommunene inn i et felles simuleringsnettverk for Rogaland, RogaSim. Hensikten skal være å samle Rogaland i arbeidet med simulering, sikkerhet og samhandling. Nettverket skal samle de aktuelle instansene og deres kompetanse for å kunne videreutvikle kompetanseprogram og modeller for simulering, for bedre kunne møte utfordringene som et felles helsetilbud. Det er et samarbeid mellom Stavanger Universitetssjukehus, Universitetet i Stavanger, SAFER, Lærdal, Fagskolene, VID, USHT Rogaland og Helsecampus.

Oversikt over aktiviteter knyttet til KlinObsKommune og simulering

Aktivitet	Metode/hvordan gjennomføre og ivareta samskaping	Samarbeidspartnere
Grunnleggende ferdigheter – trinn 1 16.mars	Kurs og praktisk trening	Sykepleiere og vernepleiere i fra Sandnes kommune
ProACT instruktørkurs 2 dager 17. Og 18.mars	Undervisning og simulering som metode. Bruker prosessledelse metodikk for å engasjere og involvere alle deltakerne	Sykepleiere og vernepleiere i fra Stavanger, Sandnes og Eigersund
Train The Trainer kurs på SAFER 5,6 og 7. april	Kurs i regi av SAFER -	Hovedinstruktører i KlinObsKommune
Dialogmøte med kommuner Sør-Jæren 20.April	Innsjekk, informasjon, dialog.	Kommunalsjefer Hå, Bjerkreim, Sokndal, Lund og Eigersund kommune
Grunnleggende ferdigheter – trinn 1 og prosessveiledning 22.april	Innsjekk, undervisning, gruppearbeid Bruker prosessledelse metodikk for å engasjere og involvere alle deltakerne	Sykepleiere, vernepleiere og ledere innen psykisk helse i stavanger (Somatikk gruppen)
SUN Primær 11 og 12.mai - Workshop i ABCDE observasjoner	Fasilitere simulering og informasjon om KlinObsKommune	Lærdal medical er arrangør
Grunnleggende ferdigheter – Trinn 1 29. april	Kurs og praktisk trening	Sykepleiere og vernepleiere i fra boliger – psykisk helse i Stavanger kommune
ProACT instruktørkurs 2 dager (29. Og 30. august)	Undervisning og simulering som metode. Bruker prosessledelse metodikk for å engasjere og involvere alle deltakerne	Sykepleiere og vernepleiere i fra boliger – psykisk helse i Stavanger kommune
Oppstart KlinObs Sør-Jæren Hovedinstruktørkurs August	Undervisning og praktisk trening	Rekrutterte sykepleiere i fra kommunen
Grunnleggende ferdigheter trinn 1 – September	Undervisning og praktisk trening	Sykepleiere og Vernepleiere Sør-jæren
ProACT instruktørkurs 2 dager (26. og 27. september)	Undervisning og simulering som metode. Bruker prosessledelse metodikk for å engasjere og involvere alle deltakerne	Sykepleiere og vernepleiere i fra Sandnes kommune
Nettverk simulering – RogaSim 5. oktober	Innlegg om status for Simuleringsarbeid og KlinObs i kommunen.	SAFER, Lærdal, Helsecampus mm
Nettverkssamling – 11. november	Bruker prosessledelse metodikk for å engasjere og involvere alle deltakerne i møtet.	Instruktører i KlinObsKommune nettverket
ProACT instruktørkurs – Trinn 3 November/desember	Undervisning og simulering som metode. Bruker prosessledelse metodikk for å engasjere og involvere alle deltakerne	Sykepleiere og Vernepleiere Sør-Jæren

Barnepalliasjon – barnets beste i sentrum.

Dette prosjektet er et samarbeidprosjekt mellom KPT (kommunalt palliativt team) ved Helsehuset i Stavanger og Madla avlastningsbolig. USHT Rogaland er med som samarbeidspartner og har vært med i søknadsprosessen, planlegging av workshop og arbeidet med etablering av interkommunalt tverrfaglig fagnettverk i barnepalliasjon. Fagnettverket fasiliteres av USHT Rogaland i samarbeid med Kommunalt palliativt team (KPT). Det planlegges to halvdagssamlinger i året med faglig påfyll og erfaringsutveksling. Målet er å ha første samling september 2022. USHT Rogaland er også med videre i en utvidet prosjektgruppe sammen med representanter fra spesialisthelsetjenesten, Stavanger kommune, Madla avlastningsbolig og KPT.

Møteplassen

Møteplassen er en arena for samhandling mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten hvor palliasjon er tema. Her møtes vi ved behov. Møteplassen ble hyppig brukt under utforming av pasientforløp i palliasjon og idemyldring i prosjekt barnepalliasjon. USHT Rogaland fasiliterer Møteplassen.

Mentoropplæring i Digital opplæringspakke palliasjon.

USHT Rogaland driver opplæring av mentorer som skal lede studiesirkler i digital opplæringspakke palliasjon. Her brukes vi prosessledelse, og veileder ressurspersoner innen palliasjon innenfor kommunikasjonsteknikker og gruppedynamikk.

Systematisk ernæringsinnsats i Stavanger kommune

Underernæring er en stor utfordring i kommunehelsetjenesten. USHT Rogaland har i samarbeid med Helsehuset i Stavanger et prosjekt hvor vi vil øke kompetansen om ernæring blant ansatte innen sykehjem, hjemmetjenester og bo- og aktivitetssentre i Stavanger. Dette vil også medføre en stor kartlegging av ernæringskompetansen i disse tjenestene, slik at vi kan sette inn ekstra innsats på konkrete områder. USHT Rogaland er representert i prosjektgruppen, har vært med i søknadsprosessen og deltatt med rådgivning gjennom prosessen.

Trygghetsstandard i sykehjem

Trygghetsstandard i sykehjem er et lederverktøy for kvalitetsutvikling i sykehjem og er et nytt nasjonalt satsingsområde for 2022. I utlysningsteksten til Utviklingssentrene for 2022 står det at spredning og implementering av Trygghetsstandard skal sees i sammenheng med Leve hele livet reformen og at det forventes at USHTene skal ha en rolle i dette. Planlegging av tiltak skal gjøres sammen med Helsedirektoratet og Statsforvalteren i Trøndelag (ressursportal.no) og alle USHTene vil bli invitert til et oppstarts-/planleggingsmøte i februar 2022.

Det skal etableres læringsressurser, samhandlingsarenaer for deling av kunnskap og erfaringer samt legges til rette både for gruppevis og individuelle løsninger for prosess-

veiledning. Målet er å jobbe etter et train the trainer-prinsipp, der veiledningskompetansen skal utvikles og videreføres internt i kommunene.

På grunn av den økte arbeidsmengden denne satsingen medfører, og økt særskilt tilskudd, vil USHT Rogaland lyse ut en midlertidig prosjektstilling i 2022 med ett års varighet.

Vi vil sette i gang arbeidet med å forberede et tilbud til kommunene etter prosjektstilling er besatt. Vår innsats vil være i tråd med oppfølgingen som gis av Helsedirektoratet og Statsforvalteren i Trøndelag ved ressursportal.no.

Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming

Siden 2017 har kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming vært et av satsingsområdene til USHT.

I 2016 ble det gjort et landsomfattende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming. Rapporten, Det gjelder livet, viste manglende kvalitet, manglende ivaretagelse av rettssikkerhet og manglende fagkompetanse i tjenestene. Det ble avdekket til dels svært alvorlige forhold, med mulig alvorlige konsekvenser for brukernes livskvalitet og helse.

Mitt livs ABC

Statsforvalteren fikk i oppdrag å følge opp kommuner hvor det er påpekt lovbrudd, og involverte utviklingssentrene. Med forankring i Meld. St. 45 Frihet og likeverd – om mennesker med utviklingshemming, foreslo regjeringen å etablere «Mitt livs ABC» etter modell av Demensomsorgens ABC. Formålet er å styrke kompetansen til tjenesteytere i tjenestene til personer med utviklingshemming. I Sør- Rogaland er USHT leverandører av Mitt livs ABC.

Mitt livs ABC er et tverrfaglig kompetanseprogram, og består av to studiepermer som hver tar ca. ett år å gjennomføre. For hver studieperm hører det til to fagseminar. Mitt livs ABC er også tilpasset dem som ikke har helsefaglig, sosialfaglig eller pedagogisk utdanning. I forbindelse med fagseminar i Mitt livs ABC gjør vi også den nasjonale veilederen «Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming» kjent. USHT Rogaland er leverandør for kompetanseprogrammet Mitt livs ABC til ansatte i tjenester til personer med utviklingshemming i Sør-Rogaland. Vi arrangerer oppstart av begge permer høsten 2022 hvor ansatte innen PUH feltet i kommunene inviteres til å delta.

Positiv atferdsstøtte

USHT Rogaland Stavanger kommune, Sandnes kommune og VID ønsker å etablere et ressursnettverk som skal jobbe med å heve kvaliteten på tjenester til personer med utviklingshemming. Et hovedmål er å implementere PAS (Positiv atferdsstøtte) i tjenestene. Sammen har vi søkt om midler til å lage en informasjonsfilm om PAS.

Nettverksmøte USHTene i vest og Senter for omsorgsforskning vest (SOFV)

I september 2022 er USHT Rogaland vertskap for den årlige nettverkssamlingen av USHTene i vest og Senter for omsorgsforskning i vest. Tema for årets samling er «Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming» og vi vil invitere innledere fra akademien, NAKU og SOR for å bygge på vår egen kompetanse innenfor dette området. Vi ønsker også å bruke anledningen til å se på muligheten til samarbeid i vest omkring dette satsingsområdet og mulige forskningssamarbeid med SOFV.

Velferdsteknologi og digitale løsninger

Vinteren 2022 jobber USHT Rogaland sammen med DigiRogaland og KS sine e-kompetnettverk for å finne en god lokal organisering på fremtidige satsinger og samarbeidet innen velferdsteknologi i Rogaland. Det etableres en e-helsekoordinator-stilling i DigiRogaland som vil etablere et operasjonelt nettverk hvor alle kommunalsjefer innen Helse- og velferdsområdet vil bli invitert inn i. I tillegg vil e-helsekoordinatoren ta på seg rollen som nettverkskoordinator for velferdsteknologinettverk for kommunene.

USHT Rogaland vil jobbe sammen med e-helsekoordinator og delta i det kommunale nettverket for velferdsteknologi for å stimulere arbeidet med å implementere teknologi i tjenestene. Vi vil være lydhøre overfor kunnskap- og kompetansebehov i kommunene og tilby faglig støtte og veiledning innenfor de beskrevne kompetanseområdene i utlysingsbrevet herunder Velferdsteknologiens ABC, Helhetlig tjenestemodell for velferdsteknologi, Kvikk-guide til velferdsteknologi, Kvikk-guide til videokommunikasjon, Kvikk-guide for digital hjemmeoppfølging, Kvikk-guide for velferdsteknologi til barn og unge med funksjonsnedsettelse, samt Kvikk-guide til anskaffelse av velferdsteknologi.

I perioden der strukturer og samkjøring av satsingen på velferdsteknologi og e-helse i regionen avklares, vil USHT Rogaland ivareta det etablerte interkommunale samarbeidet i Sør-Rogaland ved å arrangere digitale nettverkssamlinger. Utlysninger fra NVP (Velferdsteknologiprogrammet) vil ha særlig oppmerksomhet på samlingene sammen med behov for å organisere nytt samarbeid om innkjøp av velferdsteknologi.

Forskning

Avdeling for forskning og utvikling

Avdeling for forskning og utvikling (AFU) ble etablert som en avdeling ved virksomheten Helsehuset Stavanger i 2021. Avdelingen består av USHT Rogaland og forskere og stipendiater ved Helsehuset. Avdelingen skal ivareta og følge opp etablerte forsknings- og utviklingsprosjekter ved Helsehuset og som partner eller eier etablerer nye prosjekter i tråd med Stavanger kommunes kommende forskningsstrategi.

Kunnskapsbroen

Kommunene Stavanger, Sandnes, Strand, Hjelmeland, Gjesdal, Hå, Time, Klepp, Sola, Randaberg, Kvitsøy, Bjerkreim, Lund, Sokndal og Egersund er med i et *klynge*samarbeid i Sør- Rogaland, der Stavanger er «motorkommune». Målet dette samarbeidet er å bidra til at andelen forskning i, med og for kommunene øker, og at kunnskapen omsettes og benyttes i beslutninger. Prosjektet Kunnskapsbroen skal prøve ut kunnskapsbasert praksis som system for tjeneste- og kvalitetsutvikling, gjennom både å avdekke praksisfeltets kunnskaps-behov, og å gjøre forskningsbasert kunnskap lettere tilgjengelig for praksisfeltet. USHT Rogaland og AFU Helsehuset bidrar inn i arbeidet blant annet som medlemmer i forsknings-gruppen som foretar litteratursøk og vurderer funnene på oppdrag fra praksisfeltet og fagklyngen av fagutviklere.

HEIME

USHT Rogaland deltar i arbeidspakke 3 i forskningsprosjektet HEIME sammen med Universitetet i Stavanger. I 2022 er USHT involvert i utviklingen av en opplæringspakke med korte webinar, planlegging, rekruttering og oppstart av simulering for å forberede og trene helsepersonell i å utføre systematiske tverrprofesjonelle observasjoner av eldre personers helsetilstand, og sette inn de rette tiltakene til rett tid. Les mer: <https://www.uis.no/nb/heime>.

POINT

Stavanger kommune er samarbeidspartner i et nasjonalt forskningsprosjekt kalt POINT (Preventing an opioid epidemic In Norway: Focusing on treatment of chronic pain), som er finansiert av Norges Forskningsråd 2021 - 2025. POINT-studien har flere arbeidspakker, hvorav 2 skal utføres helt eller delvis i Stavanger.

Den ene arbeidspakken inkluderer en intervensjon som skal utvikles og gjennomføres på Helsehuset, med støtte fra prosessledelse og forskningskompetanse fra AFU og USHT. I den andre arbeidspakken skal det gjøres en kvalitativ studie om helsepersonells perspektiv vedrørende opioidbruk hos hjemmeboende eldre med langvarige smerter (deltakere er sykepleiere i hjemmebaserte tjenester og fastleger). Ansatte med forskningskompetanse ved USHT er medforskere i denne del-studien.

Masterstudier/studenter ved Helsehuset

USHT og AFU vil tydeliggjøre seg som et ressurscenter for masterstudenter som vil undersøke problemstillinger knyttet til primærhelsetjenesten i Rogaland. USHT og AFU vil derfor delta på mastertorg og liknende arrangementer ved høyskole og universitet i regionen for å rekruttere masterstudenter til å utforske aktuelle problemstillinger og tjenestetilbud i sykehjem- og hjemmetjenesten i sine masterstudier.

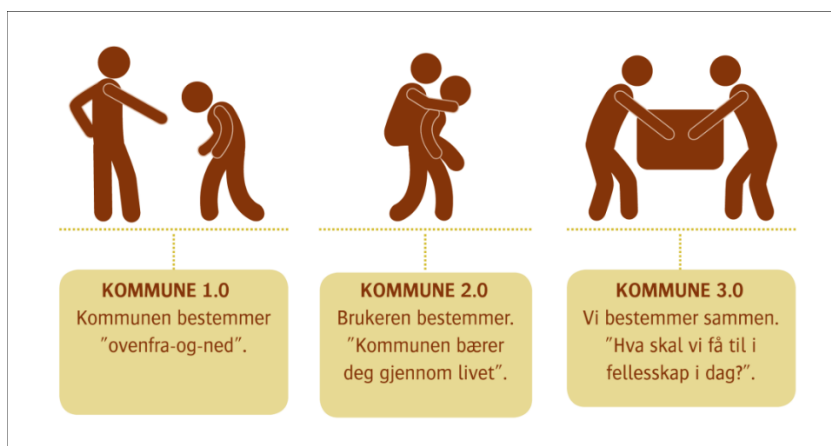
Vedlegg 1 - Policydokument for samskaping i USHT Rogaland

Overordnet målsetting

På årsplanseminaret 3. februar 2022 ble det i felleskap utformet en overordnet visjon for samskaping i USHT Rogaland: *å bygge kultur og struktur for samskaping på en måte som skaper begeistring for utvikling i kommunehelsetjenesten.* Målet er å benytte samskaping som metode for å fremme utviklingsarbeid i kommunehelsetjenesten. Policydokumentet er utarbeidet for å sikre operasjonalisering av visjonen vår.

Samskaping og USHT – som hånd i hanske

Samskaping handler helt grunnleggende om å skape noe sammen. Mer spesifikt handler samskaping på makronivå om å øke velferdsstatens ytelser ved å mobilisere nettverk, samarbeide med, og aktivt involvere innbyggerne i tjeneste- og samfunnsutvikling. Hensikten er spredning av makt og mobilisering av ressurser. På mikronivå er formålet at aktører på samme nivå skaper noe sammen på tvers av sektorer for å løse oppgaver, finne ut av problemer eller å nå felles mål (Jensen & Krogstrup, 2017). Dette innebærer en dreining fra velferdsstaten som tjenesteprodusent til en videreutvikling av velferdssamfunnet, hvor velferd og helsefremmende livsmiljøer skapes i samvirke mellom alle aktørene, også kalt «kommune 3.0» (Kobro et al., 2018). Dette betyr for USHT at utviklingsarbeidet som gjøres i sykehjem og hjemmesykepleie skal være samskapt med aktuelle partnere.

Kilde: Asker kommune, «kommune 3.0, samskaping»

Aktuelle partnere i samskapte tjenester

Samskaping i USHT betyr å aktivt involvere aktuelle aktører i utviklingsarbeidet i kommunehelsetjenesten. Hensikten er å skape et felles ansvar for faglig utvikling hvor alle bidrar med sine relevante ressurser, særlig i form av kunnskap. I dette policydokumentet tar vi utgangspunkt i involvering fra tre ulike typer **aktører** definert ut fra tre typer kompetanse:

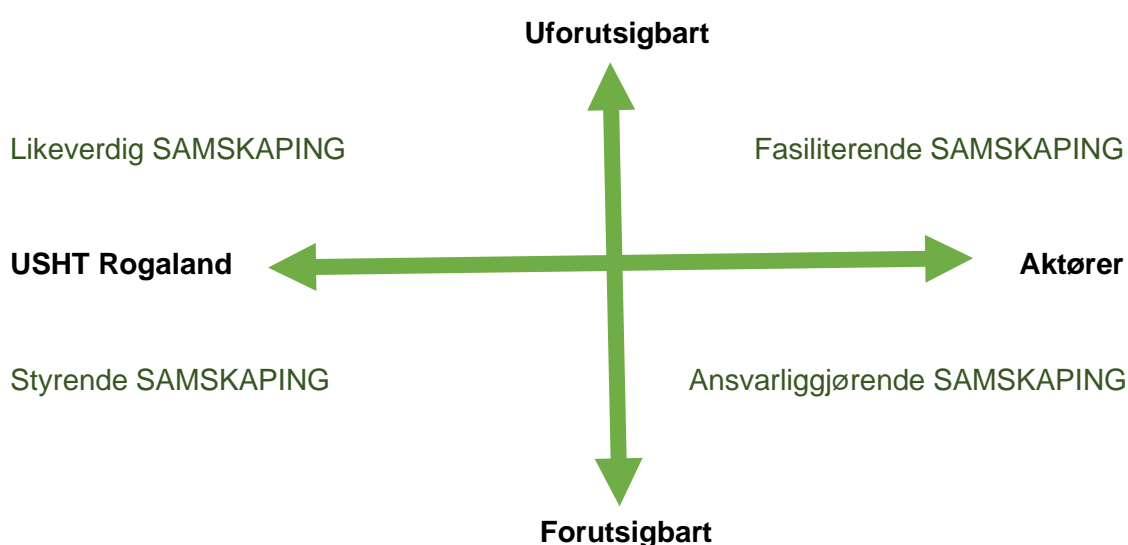
- 1) Kompetanse basert på en personlig erfaring med den type problematikk og/eller den type hjelpe- og behandlingstjenester som er relevant.
- 2) Kompetanse basert på utdanning og erfaring som leder, fagutvikler eller kliniker i de hjelpe- og behandlingstjenestene som er relevante.
- 3) Kompetanse basert på forskerutdanning (Master, PhD).

Selv om vi for enkelthets skyld kan omtale type 1 som brukere/borgere (pasienter, pårørende, frivillige), type 2 som helsepersonell/klinikere og type 3 som forsker, så er det viktig å presisere at aktører som deltar på ulike måter i samskaping, på det aktuelle tidspunktet, kan delta i kraft av en eller flere typer kompetanse.

Samskaping i USHT – 4 nivå

Ved USHT vil vi fremme samskaping på fire ulike nivå, alt etter hva som vurderes hensiktsmessig. Alle aktiviteter ved USHT Rogaland skal skriftlig i Handlingsplanen gjøre rede for nivå av samskaping med begrunnelse.

Nivå av samskaping er inspirert av Jens Ulrich, VIA University college, DK.

Figur 2: Nivå av Samskaping i USHT Rogaland

Likeverdig SAMSKAPING

USHT har definert utfordringen/behovet, men løsningen og hvordan den skal arbeides med (hvordan kompetansebehovet skal dekkes) er åpent for alle aktører (forskere, brukere og helsepersonell/klinikere).

Eks: USHT har avdekket et behov for mer kompetanse blant ansatte i sykehjem om oral helse. Aktørene inviteres til workshop om hvordan kompetansen kan heves og integreres i praksisfeltet.

Fasilitetene SAMSKAPING

Aktørene definerer utfordringen og utvikler løsningen. USHT fasiliterer arbeidet/prosessen.

Eks: Pårørende til personer med kreftsykdom etterlyser mer kompetanse om palliasjon hos ansatte i hjemmebaserte tjenester. USHT inviterer aktuelle aktører til workshop for å utforske

kunnskapsbehov og mulige løsninger. Den videre prosessen med å utvikle og integrere løsninger fasiliteres av USHT, men drives av aktørene.

Styrt SAMSKAPING

USHT (og Helsedirektoratet) definerer utfordring/behov og løsning. Aktørene er med og gjennomfører.

Eks: USHT har avdekket et behov for måltidsvenner til aleneboende eldre i ernæringsmessig risiko. Frivillige og aleneboende eldre inviteres til å utprøve tiltaket, som består i å spise middag sammen 1-2 ganger per uke.

Ansvarliggjørende SAMSKAPING

USHT definerer utfordringen/behovet og løsningen, men aktørene er sentrale i utførelsen.

Eks: USHT avdekker behov for mer kompetanse og opplæring i viktige temaer innen tjenesteyting til personer med utviklingshemming. Aktører (klinikere som arbeider med personer med utviklingshemming) inviteres til kurset Mitt livs ABC, som består av fagsamlinger, selvstudier og gruppesamlinger.

Referanser

Jensen, J. B., & Krogstrup, H. K. (2017). Capacity Building in the Public Sector.

Kobro, L., Andersen, L. L., Hygum Espersen, H., Kristensen, K., Skar, C., & Iversen, H. (2018). *La oss gjøre det sammen! Håndbok i lokal samskapende sosial innovasjon*. Høgskolen i Sørøst-Norge/Senter for sosialt entreprenørskap og samskapende sosial innovasjon

Ulrich, Jens (2018). "Samskabelse – hvilke verdier kan der høstes?". I Morten Kusk Fogsgaard & Manon de Jongh (red.) – Ledelse og samskabelse i den offentlige sektor, Dansk Psykologisk Forlag.

Ulrich, Jens (2016). "Samskabelse – en typologi". I Tidsskriftet Lederliv